

Bez kompromisu

Kázání (č. 2047)
předložené dopoledne na Den Páně 7. října

C. H. SPURGEONEM

GENESIS XXIV. 5-8

„I řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jíti do země této, mám-li zase uvéstí syna tvého do země, z níž jsi vyšel? Kterýžto odpověděl: Hled', abys zase neuvodil syna mého tam. Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš manželku synu mému odtud. Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; toliko syna mého neuvod' tam zase.“

Genesis je jak knihou začátků, tak dispensací.¹ Víte, jak Pavel aplikuje příklady Sáry a Agar, Ezau a Jákoba a dalších. Genesis je naskrz knihou, která čtenáře vyučuje o dispensacích Pána Boha vůči člověku. Pavel na jistém místě řekl, „kteréžto věci u figuře se staly,“ čímž nemínil, že se nejednalo o doslovné skutečnosti, ale že i když to byly doslovné skutečnosti, mohou též sloužit jako poučné alegorie. Totéž mohu říci i o této kapitole. Zaznamenává, co se skutečně řeklo a činilo; ale stejně tak u figuře učí o nebeských věcech. Pravý služebník Kristův je jako tento Eliezer Damašský; je vyslán najít ženu pro syna svého Pána. Jeho velikou touhou je, aby mnozí byli Kristu v den Jeho příchodu oddáni coby nevěsta, manželka Beránkova.

Než věrný služebník Abrahamův vyšel, rozmlouval se svým pánem; to je lekce pro nás, kteří vycházíme vyřizovat poselství svého Pána. Než se skutečně zapojíme do služby, hledme na Mistrovu tvář, mluvm s Ním a předložme Mu všechny těžkosti, které se nám tlačí na mysl. Než se dáme do práce, měli bychom vědět, v jakém jsme stavu a na jakých základech stojíme. Slyšme svého Pána z Jeho vlastních úst, co od nás očekává, abychom činili, a nakolik nám při tom pomůže. Nabádám vás, mí spoluslužebníci, nikdy nejděte předkládat Pána Boha před lidi, dokud předtím nepředložíte lidi před Pána Boha. Nesnažte se předávat poselství, které jste prvé sami neobdrželi od Ducha Svatého. Na kazatelnu do služby lidem vyjděte z komůrky obecenství s Pánem Bohem, a budete mít svěžest a moc, jimž nikdo nebude moci vzdorovat. Abrahamův služebník mluvil a jednal jako ten, kdo se cítil vázán dělat přesně to, co mu jeho pán přikázal, a říkat jen to, co mu jeho pán řekl; proto bylo jeho jedinou starostí znát

1 *Pojem dispensace se v teologii používá již staletí; historicky znamenal uspořádání Božích věcí, které Pán svěřil člověku, aby k Němu podle něj přistupoval, viz také např. <https://www.izachar.cz/pet-parametru-posvecujici-promeny/>. V tom smyslu ho používá Spurgeon. Moderní dispensacionalistický význam pojmu coby „zkušební období“ mu byl cizí. (Pozn. překl.)*

podstatu a rozsah svého poslání. Během jeho hovoru se svým pánem zmínil jeden malý detail, v němž by mohl nastat zádrhel; a jeho pán brzy jeho mysl této obavy zbavil. O onom zádrheli, k němuž v poslední době došlo ve velikém měřítku a který zneklidnil spoustu služebníků mého Mistra, budu dnes ráno mluvit: kéž Pán Bůh dá, aby to mohlo být ku velkém prospěchu Jeho církve.

I. Na začátku našeho kázání nejprve prosíme **ZVAŽTE SLUŽEBNÍKOVO RADOSTNÉ, ALE OBTÍŽNÉ POSLÁNÍ**. Byl to úkol radostný; zvonily kolem něj zvony manželství. Manželství dědice by měla být radostná událost. Bylo pro služebníka ctí být pověřen nalezením manželky pro syna svého pána. Ale byl to v každém ohledu nanejvýš odpovědný úkol, nikterak snadně vykonatelný. Snadno se mohl hrubě zmýlit, dříve, než by si to uvědomil; pro tak citlivou záležitost potřeboval všechn svůj důmysl, a i něco víc. Musel mimo silnice a cesty putovat do dalekých zemí; musel hledat rodinu, kterou neznal, a v té rodině naleznout ženu, kterou neznal a která přesto měla být tou pravou, manželkou syna jeho pána: to vše bylo velikou službou a úkolem.

Na díle, jehož se tento muž chopil, jeho pánu velmi záleželo. Izákovi bylo nyní čtyřicet let a nevypadalo to, že se bude ženit. Měl tichého, jemného ducha a potřeboval jiného, aktivnějšího ducha, aby naň naléhal. Sářina smrt ho připravila o útěchu jeho života, jíž ve své matce měl, a nepochybují, že proto toužil po něžné společnosti. Abraham sám byl starý a pokročilého věku; přirozeně si přál vidět, jak se začíná plnit slib, že v Izákovi nazváno bude jemu símě. Proto s velkou starostí, na což ukazuje skutečnost, že jeho služebník musel složit nanejvýš vážnou přísahu, ho pověřil jít do původního sídliště jeho rodiny v Mezopotámii a hledat nevěstu pro Izáka tam. I když ta rodina nebyla úplně taková, jak by si přál, přesto to bylo to nejlepší, o čem věděl; a jelikož v ní ještě přetrvávalo něco z nebeského světla, doufal, že na tom místě najde pro svého syna tu

nejlepší ženu. Záležitost, kterou svěřil svému služebníkovi, však byla vážná. A, bratří moji, ještě to není nic ve srovnání s břemenem, které spočívá na každém pravém služebníkovi Kristově. Celé srdce Velikého Otce se upíná na to, aby dal Kristu církev, která bude na věky Jeho milovanou. Pán Ježíš nesmí být sám: Jeho církev Mu musí být drahou společnicí. Otec chce najít nevěstu pro onoho velkého Ženicha, odměnu pro Vykupitele, potěšení pro Spasitele; proto ukládá všem, které povolává k hlásání evangelia, aby chom hledali duše pro Pána Ježíše a neodpočinuli, dokud nezasnoubí srdce Synu Božímu. Ach, jaká to milost, konat toto poslání!

Toto poselství bylo o to závažnější kvůli tomu, pro koho se hledala manželka. Izák byl mimořádně důležitou osobou; ba, pro služebníka byl jedinečný. Byl mužem narozeným podle zaslíbení, ne podle těla, nýbrž podle moci Boží; a víte, jak v Kristu a ve všech, kteří jsou jedno s Kristem, přichází život podle zaslíbení a moci Boží a nevyvěrá z člověka. Izák byl sám naplněním a dědicem zaslíbení. A nekonečně slavnější je náš Pán Ježíš coby Syn člověka! Rod Jeho kdo vypraví? Kde nalézt pomoc, kteráž by při NĚm byla? Duši vhodnou, aby Mu byla zasnoubena?

Izák byl obětován; byl položen na oltář, a ač ve skutečnosti nezemřel, otcova ruka již vytasila nůž, jímž jej chtěl zabít. Abraham v duchu obětoval svého syna; a vy víte, kdo je Ten, o NĚmž a pro Koho kážeme, Pán Ježíš, který položil svůj život v oběť za hříšníky. On byl Pánu Bohu předložen coby dokonalá zápalná oběť. Ach, pro Jeho rány a krvavý pot se Vás táži, kde najdeme srdce vhodné k tomu, aby se s Ním zasnoubilo? Jak najdeme muže a ženy, kteří budou hodni opětovat lásku tak úžasnou, tak božskou, lásku Toho, který podstoupil smrt na kříži? Izák byl také u figuře vzkříšen z mrtvých. Pro svého otce byl „jako již mrtvý,“ jak řekl apoštol; a byl mu navrácen jako vzkříšený. Ale náš požehnaný Pán skutečně vstal z mrtvých a stojí před námi tento den jako Přemožitel smrti a Pustošitel hrobu. Kdo by mohl být spojen s tímto Přemožitelem? Kdo může přebývat ve slávě

tohoto Slavného? Člověk by usoudil, že každé srdce by toužilo po takovém štěstí, poskočilo by při vyhlídce na takovou nedostižnou čest a že by nikdo necouvl leč pro vědomí své veliké nehodnosti. Běda! Není tomu tak, ač by mělo být.

Jak závažné poslání máme naplnit – najít ty, kteří by byli spojeni na věčnost ve svatém spojení s Dědicem zaslíbení, Tím obětovaným a vzkříšeným! Izák byl Abrahamovi vším. Abraham by Izákovi řekl: „Všecky věci mé jsou tvé.“ To je pravda i o našem požehnaném Pánu, kterého Otec učinil dědicem všeho; skrze Koho též učinil světy, takže „se zalíbilo Otcí, aby v Něm všechna plnost přebývala.“ Jaké důstojenství bude uděleno každému z vás, kteří jste provdáni za Krista! Do jak vyvýšeného postavení vás povznese splynutí s Pánem Ježíšem! Ó, kazateli, jaké to dílo máš dnes činit, hledat ty, kterým dáš náramek a na jejichž tvář pověšíš náušnice! Komu mám říci: „Dáš své srdce mému Pánu? Budeš mít Pána Ježíše za svou jistotu, své spasení a své ‚vše ve všem‘? Jsi ochoten stát se Jeho, aby On mohl být tvým?“

Neřekl jsem snad pravdivě, že to bylo radostné, ale závažné poslání, když pomyslíte, *jaká musí být ta, kterou si měl vzít syn jeho pána?* Musí být přinejmenším ochotná a krásná. V den moci Boží moci jsou srdce učiněna ochotnými, dobrovolnými. Nemůže existovat manželství s Pánem Ježíšem bez srdce plného lásky. Kde nalezneme takto ochotné srdce? Jen tam, kde ji vypůsobila milost Boží. Ano, pak tedy vidím, kterak mohu nalézt krásu i mezi syny lidskými! Jelikož je naše přirozenost zkažena hříchem, jen Duch svatý může dát tu okrasu svatosti, která Pánu Ježíši umožní vidět půvab ve svých vyvolených. Běda! V našich srdcích je odpor vůči Kristu a neochota Jej přijmout, a zároveň hrozivá nezpůsobilost a nehodnost. Duch Boží vkládá lásku nebeského původu a obnovuje srdce skrze znovuzrození shůry; až pak usilujeme být s Pánem Ježíšem jedno, předtím ne. Vizme tedy, jak moc naše poslání vyžaduje pomoc od Pána Boha samotného.

Pomyslete, co se má s tou, která se vdá za Izáka, stát. Má být jeho potěšením, jeho milující přítelkyní a společnicí. Má být podílnicí všeho jeho bohatství; a především má mít spoluúčast na tom velikém smluvním zaslíbení, které bylo zvláště dáno Abrahamovi a jeho rodině. Když hříšník přijde ke Kristu, jak o něm Kristus smýšlí? Raduje se v něm: důvěrně s ním rozmlouvá, vyslýchá jeho modlitbu, přijímá jeho chválu, pracuje v něm a s ním a je v něm oslaven. Činí věřícího se sebou spoludědicem všeho, co má, a uvádí jej do pokladnice smlouvy, kde je uschováno bohatství a sláva pro vyvolené Boží. Ach, drazí přátelé! Některým se zdá kázání evangelia malou věcí; a přesto, je-li Pán Bůh s námi, naše služba převyšuje i tu andělskou. Skromným způsobem říkáte o Pánu Ježíši vašim chlapcům a dívkám ve svých třídách; a někteří vámi budou pohrdat coby „pouhými učiteli nedělní školy“; ale vaše práce má duchovní váhu, neznámou senátorským schůzím a chybějící v radě císařů. Na tom, co říkáte, závisí smrt a peklo a sláva a věčnost, místa nám neznámá. Vytváříte osudy nesmrtelných duchů, obračejíte duše od záhuby ke slávě, od hříchu ke svatosti.

„Nicotný to úkol není,
žádá péči laskavou,
hodnou srdce andělského,
co jde cestou Kristovou.“

Při plnění svého pověření služebník nesměl šetřit úsilím. Požadovalo se od něj, aby cestoval velmi daleko, když sice měl náznak směru, ale jinak cestu neznal. Potřeboval Boží vedení a ochranu. Když dorazil na místo, musel ve velké míře uplatnit zdravý rozum, ale zároveň důvěrně spoléhat na dobrotou a moudrost Boží. Byl by to div divů, měl-li by kdy potkat onu vybranou ženu, a jen Pán to mohl vypůsobit. Uplatnil všechnu potřebnou péči a víru. Četli jsme, jak cestoval, modlil se a úpěnlivě prosil. Měli bychom volat: „K tomu kdo jest způsobný?“ ale vidíme, že Panovník

Hospodin jej učinil dostatečným a jeho poslání bylo šťastně uskutečněno. Jak se dostat na správné místo, ze kterého bychom dostatečně pronikli k hříšníkům a získali je pro Pána Ježíše? Jak se můžeme naučit říkat ta správná slova? Jak máme uzpůsobit naše učení s ohledem na stav jejich srdcí? Jak se máme přizpůsobit jejich pocitům, jejich předsudkům, jejich trápením a jejich pokušením? Bratří, my, jenž kážeme evangelium, bychom měli volat: „Nemá-liť předcházeti nás tvář tvá, nevyvozuji nás odsud.“ Hledat perly na dně moře je dětskou hrou ve srovnání s hledáním duší v tomto bezbožném Londýně. Nebude-li Hospodin s námi, budeme si moci vykukat oči a vymluvit plíce, ale marně. Jen nakolik nás bude vést, směřovat, působit v nás a podněcovat Všemohoucí Bůh, budeme moci vykonat náš vážný úkol; jedině s Boží pomocí se navrátíme s radostí, přivádějíce s námi vyvolené Páně. Jsme Ženichovi přátelé a radostí se radujeme v Jeho radosti, ale vzdycháme a voláme, dokud nenalezneme vyvolená srdce, v nichž On nalezne potěšení a která On pozdvihne, aby s Ním seděla na Jeho trůně.

II. Za druhé bych chtěl, abyste zvážili **OPRÁVNĚNÉ OBAVY, KTERÉ JSOU ZDE ZMÍNĚNY**. Abrahamův služebník řekl: „Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jít do země této.“ To je velmi vážná a častá obtíž. V případě, že žena nebude chtít, nelze nic dělat; násilí a klam nepřichází v úvahu; musí zde být skutečná vůle, v opačném případě žádné manželství nebude. Byla zde obtíž, a byla také řešena. Ach, bratří moji, toto je stále i naše obtíž. Dovolte mi popsat tuto obtíž podrobně, tak jak se jevila služebníkovi a jak se jeví nám.

Možná neuvěří mé zprávě, nebo ji nezaujme. Když k ní přijdu a řeknu jí, že mne poslal Abraham, může se mi podívat do tváře a říci: „V dnešní době je mnoho podvodníků.“ Řeknu-li jí, že syn mého pána je nadmíru krásný a bohatý, a že by si ji ochotně vzal, může odpovědět, „V dnešní době jsou nezvyklé příběhy a romance běžné, ale rozvážní lidé pro ně neopouštějí

svůj domov.“ Bratří, v našem případě je toto smutnou skutečností. Velký prorok evangelia zdávna volal, „Kdo uvěřil kázání našemu?“ I my voláme stejnými slovy. Lidé se nestarají o zvěst o Boží veliké lásce vůči vzpurným synům lidským. Nevěří, že se nekonečně slavný Pán uchází o lásku bídného, bezvýznamného člověka a že položil svůj život, aby ji získal. Golgota se svým bohatstvím milosrdenství, bolesti, lásky a zásluh se přehlíží. Vskutku, hlásáme nádhernou zvěst, a může se zdát příliš krásná na to, aby byla pravdivá; ale je věru smutné, že zástupy lidí si jdou každý svou cestou, usilujíce o bezvýznamné titěrnosti, a mají tyto veliké skutečnosti za fantazie. Jsem sklíčen hrůzou, že ta veliká láska mého Pána, která Ho vedla zemřít za člověka, je sotva považována za hodnou toho, abyste o ní chtěli slyšet, tím méně jí věřit. Na dosah máte nebeské manželství a pravou královskou svatbu; ale vy ji s posměškem přehlížíte a dáváte přednost klamům hříchu.

Byla zde další potíž: *čekalo se od ní, že si zamiluje někoho, koho nikdy neviděla.* Sotva se dozvěděla, že existuje někdo jako Izák, a hned si ho již měla zamilovat natolik, aby opustila své příbuzné a šla do daleké země. To mohlo být jen proto, že v tom rozpoznala vůli Hospodinovu. Ach, mí drazí posluchači! Vše, co vám říkáme, se týká toho, čehož ještě není viděti; a v tom je naše obtíž. Máte oči a chcete všechno vidět; máte ruce a chcete si na vše sáhnout; ale je tu Jeden, kterého dosud nevidíte, jenž získal naši lásku tím, co o Něm věříme. Můžeme o Něm vskutku říci: „Kteréhož neviděvše, milujeme; kteréhož nyní nevidouce, a však v něho věříce, veselíme se radostí nevymluvnou a oslavenou.“ Vím, že na náš požadavek odpovíte takto: „Žádáte toho od nás příliš mnoho, když chcete, abychom milovali Krista, kterého jsme nikdy neviděli.“ Mohu odpovědět jen: „Je to tak: žádáme od vás víc, než očekáváme obdržet.“ Neučiní-li Bůh Duch svatý ve vašich srdcích zázrak milosti, nepřesvědčíme vás, abyste opustili své staré svazky a spojili se s naším milovaným Pánem. A přesto, kdybyste k Němu

přišli a milovali Jej, On by vás více než spokojil; našli byste v Něm odpočinutí dušem svým, a pokoj, kterýž převyšuje všeliký rozum.

Abrahamův služebník si mohl myslet: *Ta dívka může odmítnout tak velkou změnu, jako je odejít z Mezopotámie do Kanánu.* Narodila se a vyrostla ve stabilní zemi a všechny její vazby byly na dům svého otce; aby si vzala Izáka, musela by se od toho odtrhnout. Stejně tak nemůžete mít Pána Ježíše a zároveň svět: abyste se s Pánem Ježíšem spojili, musíte skoncovat s hříchem. Musíte vyjít z prostopášného světa, módního světa, vědeckého světa i z takzvaného náboženského světa. Stanete-li se křesťanem, musíte opustit staré zvyky, staré motivy, staré ambice, stará potěšení, staré chlouby, staré způsoby myšlení. Vše se musí stát novým. Musíte opustit, co jste milovali, a hledat mnoho věcí, kterými jste dosud pohrdali. Musíte projít tak velkou změnou, jako byste zemřeli a byli znovu stvořeni. Odpovíte: „Musím vydržet to všechno pro někoho, koho jsem nikdy neviděl, a pro dědictví, na které jsem nikdy ani nevkročil?“ Je to tak. Ač jsem zarmoucen, že se odvrácíte, nejsem tím ani v nejmenším překvapen, neboť vidět Toho, kdo je neviditelný, nebo zvolit těsnou a úzkou cestu, která vede k životu – to není dáno mnohým. Muž nebo žena, jenž budou následovat posla Božího, aby se oddali tak podivuhodnému Ženichu, jsou vskutku vzácný úkaz.

Nadto, měla-li by mít vůbec s něčím problém, mohlo by pro Rebeku být velmi těžké pomyšlení, že *odted' bude muset vést poutnický život.* Musela by opustil svůj domov a hospodářství pro stan a cikánský život. Abraham s Izákem nezaložili žádné město, kde by žili, ale putovali z místa na místo, bydlili sami, jenom s Pánem Bohem. Jejich vnější způsob života byl typus cesty víry, v níž lidé žijí ve světě, ale nejsou z něho. Pro všechny záměry a účely byli Abraham a Izák mimo svět a žili jen na jeho povrchu bez trvalých vazeb s ním. Byli to muži Hospodinovi a Hospodin byl jejich podílem. On se oddělil pro ně a oni byli oddělení pro Něj. Rebeka mohla

dobře říci: „To není nic pro mě. Já samu sebe nevyhostím. Nemůžu opustit pohodlí usazeného života, abych bloudila po pastvinách, kamkoliv se budu muset přitoulat kvůli svým stádům.“

Většinu lidstva nepřipadá dobré být ve světě, ale nebýt ze světa. Nejsou ve světě žádnými cizinci, touží být více přijati do jeho „společnosti.“ Nejsou zde cizáci, co mají poklady v nebesích, touží mít na zemi svou dobrou plnou míru a nachází své nebe v tom, že si ji užívají a obohacují své rodiny. Jsou jako žízaly, země jim stačí. Pokud se někdo stane nesvětským a učiní duchovní věci svým jediným cílem, pohrdnou jím coby snivým fanatikem. Mnozí si myslí, že o věcech náboženství a víry se má jen číst nebo kázat; ale skutečně pro ně žít by bylo strávit život zasněnou, nepraktickou existencí. Leč to duchovní je koneckonců jediné skutečné; to hmotné je v nejhlubší pravdě vysněné a bezpodstatné. Přesto, když se lidé odvracejí pryč pro těžkost svaté války a duchovnosti života víry, nejsme tím překvapeni, protože jsme sotva doufali, že by tomu mohlo být jinak. Pokud Pán nezmění jejich srdce, lidé budou vždy dávat přednost vrabci tohoto života v hrsti před holubem života budoucího na střeše.

Navíc by se ta žena nemusela zajímat o smlouvu zaslíbení. Kdyby nedbala na Hospodina a Jeho zjevenou vůli, nejspíš by nešla s tím mužem a nevstoupila v manželství s Izákem. Ten byl dědicem zaslíbení, dědicem výsad smlouvy, kterou Pán zaslíbil s přísahou. Jeho vyvolená se měla stát matkou onoho vyvoleného Semene, v Němž Pán Bůh uložil požehnat světu po všechny věky, totiž Mesiáše, semene ženy, které mělo potřit hlavu hadovi.

Možná ta žena nepochopí hodnotu Boží smlouvy, ani neocení slávu Jeho zaslíbení. Věci, které máme kázat, jako život věčný, nejužší svazek s Kristem, vzkříšení z mrtvých, vláda s Ním na věky věků, se tupým lidským srdcím zdají jako jalové pohádky. Řekněte jim o vysokých úrocích pro

jejich peníze, velikém majetku, který se má získat z nějakého podniku, o počtech, které mohou snadno získat, a o vynálezech, na které se má přijít, a hned všichni otevrou oči a uši dokořán, neboť to stojí za to vědět; ale věci Boží, věčné, nesmrtelné, neomezené – ty pro ně nemají žádný význam. Nenechají se pohnout k tomu, vyjít z Ur do Kanaánu pro takové maličkosti, jako věčný život, nebe a Pán Bůh.

Takže vidíte naše obtíže. Mnozí nevěří vůbec a jiní mají mnoho námitek. Většina našemu vyprávění ani nechce naslouchat; a ti, kteří naslouchají, jsou většinou lhostejní, jiní si s tím jen pohrávají a odkládají vážně míněné svažování. Běda! Hovoříme k nechotným uším.

III. Za třetí bych SE OBŠÍRNĚJI ZAMĚŘIL NA JEHO VELMI PŘIROZENÝ NÁVRH. Tento obezřetný správce řekl: „Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jít do země této, mám-li zase uvést syna tvého do země, z níž jsi vyšel?“ Když nepřijde k Izákovi, má Izák sejít k ní? To je návrh dnešní doby: jestliže svět nepřijde k Pánu Ježíši, má Pán Ježíš kvůli světu zmírnit své učení? Jinými slovy, když svět nevystoupá k církvi, což nemá církev sejít ke světu? Místo vyzývání lidí, aby se obrátili, vyšli zprostřed hříšníků a oddělili se od nich, přidejme se k bezbožnému světu, vstupme s ním do svazku a prostupme jej naším vlivem tím, že ho necháme ovlivnit nás. Mějme křesťanský svět.

Za tím účelem upravme naše doktríny. Některé jsou staromódní, ponuré, přísné, nepopulární; odvrhněme je. Užívejme staré výrazivo, abychom uspokojili tvrdohlavě ortodoxní, ale dejme jim nové významy, aby získalo filozoficky zaměřené nevěřící, kteří slídí kolem. Opilujme okraje nepříjemných pravd a ztlumme dogmatický tón neomylného zjevení: řekněme, že Abraham a Mojžíš se v něčem mylili a že knihy, kterých si lidé tak dlouho vážili, obsahují plno chyb. Podkopejme starou víru a přinesme nové pochybnosti; časy se přeci změnily, a duch tohoto věku

doporučuje opustit vše, co dbá příliš přísně na spravedlnost a je příliš jistě od Pána Boha.

Ke lstivému falšování učení se přidává falšování zkušenosti. Lidem se nyní říká, že se narodili jako dobří nebo že tak byli učiněni svým křtem coby nemluvnata, a že to veliké prohlášení „musíte se znovu zroditi“ pro ně už neplatí. Pokání se ignoruje, víra se bere jako nechtěné zboží ve srovnání s „upřímnými pochybami,“ a zármutku nad hříchem a obecenství s Pánem Bohem se zbavujeme, aby se dal prostor zábavě, socialismu a politice rozličných odstínů. Na nové stvoření v Pánu Ježíši Kristu se hledí jako na zatrpklý výmysl bigotních puritánů. Pravda, stejným dechem vychvalují Olivera Cromwella; ale koneckonců, rok 1888 není 1648. To, co bylo dobré a výborné před třemi sty lety, je dnes už pouhé tlachání. To vše nám říká „moderní myšlení“; a pod jeho vedením se všechno pravé náboženství tlumí, aby nebylo tak striktní. Duchovní vírou se opovrhne a na její místo se staví moderní morálka. V neděli se úhledně upravte, chovejte se slušně a především věřte všemu kromě toho, co jste četli v Bibli – a bude s vámi vše v pořádku. Být moderní a smýšlet stejně jako ti, co hlásají, že jsou vědečtí – to je přední a veliké přikázání moderní školy; a druhé pak jest podobné tomu, v ničem se nevymykejte, ale buďte stejně světští jako vaši bližní. Tak Izák schází do Pádan Syrské; tak schází církev ke světu.

Zdá se, že lidé říkají:– Je k ničemmu pokračovat ve stezkách starých, držet se v tom či onom od hlavního proudu. Chceme rychlejší cestu. Čekat, až se lidé znovuzrodí a stanou Kristovi následovníci, je příliš na dlouhé lokte: zrušme to rozlišování znovuzrozených od neznovuzrozených. Přijďte do církve, všichni, znovuzrození či neznovuzrození. Máte dobré touhy a předsevzetí; to postačí, ničím víc se netrapte. Pravda, pořád nevěříte evangeliu, ale my taky ne. Něčemu věříte. Přijďte k nám; nechcete-li věřit ničemmu, nevádí; vaše „upřímné pochyby“ jsou mnohem lepší než víra.

„Ale,“ odpovídáte mi, „takhle přeci nikdo nemluví.“ Možná nepoužívají přímo tato slova, ale to je skutečný smysl dnešního náboženství; tímto směrem se naše časy sunou. Mohu ospravedlnit i to nejsilnější prohlášení, které jsem učinil, odkazem na činy nebo řeči jistých kazatelů, kteří věrolomně zrazují naši svatou víru pod záminkou, že ji přizpůsobí naší pokrokové době. Nový plán je přizpůsobit církve světa, a tím do jejich mezí zahrnout větší oblast. Polodramatická vystoupení dělají z modliteben spíše divadlo; mění svou bohoslužbu v hudební představení a svá kázání v politické proslovy nebo filozofické eseje – ve skutečnosti nahrazují chrám divadlem a proměňují služebníky Boží v herce, jejichž úlohou je lidi bavit. Což se den Páně nestává více a více dnem obveselení nebo zahálky, a dům Páně buď pagodou plnou model nebo politickým klubem, kde je více nadšení pro stranu než horlivosti pro Hospodina? Ach! Ploty jsou strženy, zdi jsou srovnány se zemí a pro mnohé od nynějška už není žádná církev, leč coby část světa, a žádný Pán Bůh, leč coby nějaká nepoznatelná síla, skrze níž pracují přírodní zákony.

To je tedy ten návrh. Aby získal svět, musí mu Pán Ježíš přizpůsobit sama sebe, svůj lid i své Slovo. Takovým odporným návrhem se již nebudu déle zaobírat.

IV. Za čtvrté, ZAZNAMENEJTE PÁNOVO PŘÍMOČARÉ, Z VÍRY PLYNOUCÍ ODMÍTNUTÍ TOHO NÁVRHU. Říká krátce a ostře:

„Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam.“ Pán Ježíš Kristus v čele vede tu velikou emigrační skupinu, která vyšla přímo ze světa. Mluvě o svých učednících, říká: „Z světů nejsou, jako i já nejsem z světa.“ Nejsme ze světa svým narozením, nejsme z něho ve svém životě, ne v cíli svého života, ne v duchu, ne v jakémkoli ohledu. Pán Ježíš a ti, kdo jsou v Něm, tvoří nové plémě. Návrh vrátit se zpět do světa se protíví všem našim nejlepším instinktům; ba, je smrtící našemu nejušlechtilejšímu životu. Hlas z nebe volá: „Hleď, abys zase neuvodil Syna mého tam.“ Ať se lid, který

Pán vyvedl z Egypta, nenavrací do domu služby; ale nechť jejich děti vyjdou z prostředku jejich a oddělí se, a Panovník Hospodin jim bude Otcem.

Povšimněte si, jak Abraham staví celou věc. Vlastně argumentuje takto: bylo by to zřící se Božího příkazu. „Neboť,“ říká Abraham, „Hospodin Bůh nebe vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé.“ Což tedy, když On vyvedl Abrahama pryč, se má Izák vrátit? To nelze. Doposud Pán Bůh jednal se svou církví tak, že si oddělil lidi ze světa, aby byli Jeho vyvoleními – lidem, kterýž nastrojil sobě, aby chvály Jeho vypravovali. Milování, Boží plán se nemění. On bude i nadále povolávat ty, které sám předzřídil. Nejděme proti této skutečnosti a nepředpokládejme, že můžeme lidi spasit ve hromadnějším měřítku tím, že budeme ignorovat rozdíl mezi mrtvými v hřichu a živými na Sionu. Kdyby Pán Bůh chtěl požehnat rodinu v Pádan Syrské tím, že by nechal své vyvolené přebývat mezi nimi, proč odtud vůbec Abrahama povolal? Může-li Izák činit dobro tím, že tam bude přebývat, proč Abraham odešel? Není-li zapotřebí oddělené církve, co jsme dělali v průběhu všech těch věků? Prolévali mučedníci svou krev pro pouhou pošetilost? Byli vyznavači a reformátoři blázni, když zápasili o doktríny, které, zdá se, nemají skoro žádný význam? Bratří, je dvojí símě – símě ženy a símě hadovo, a rozdíl mezi nimi zůstane až do konce; nesmíme jej ignorovat, abychom se zalíbili lidem.

Pro Izáka by sejít do Náchorova domu pro manželku znamenalo klást Pána Boha na druhé místo až za ni. Abraham ihned začíná s odkazem na „Hospodina, Boha nebe,“ neboť Pán mu byl vším, a Izákovi také. Izák by se nikdy nezřekl svého chození s živým Bohem, aby si mohl najít ženu. Toto odpadnutí je však v dnešní době dost běžné. Muži a ženy, kteří se vydávají za zbožné, opouští to, o čem vyznávají, že věří, aby získali bohatší manželky či manžely pro sebe nebo své děti. Pro takové žoldácké jednání není omluvy. Volá se po „vyšší společnosti“ – čímž se míní více

bohatství a módy. Pro věrné lidi je Pán Bůh na prvním místě – ba, vše ve všem; ale falešný vyznávající křesťan staví Pána Boha na samý okraj a vše ostatní klade před Něj. Ve jménu Božím vyzývám vás všechny věrné Pánu Bohu a Jeho pravdě, stůjte pevně, ať už ztratíte cokoliv, a neodvracejte se, ať už byste tím mohli získat cokoliv. Pokládejte sobě pohanění Kristovo za větší zboží nad egyptské poklady. Chceme mezi námi ducha Abrahamova, a budeme jej mít, budeme-li mít Abrahamovu víru.

Abraham vnímal, že by to bylo vzdát se zaslíbení smlouvy. Hle, jak to vyjadřuje: „Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto.“ Mají tedy opustit tuto zemi a vrátit se na místo, z něhož je Pán povolal? Bratří, i my jsme dědicové zaslíbení toho, což ještě není viděti. Kvůli němu chodíme vírou, a kvůli němu jsme se oddělili od těch kolem nás. Přebýváme mezi lidmi jako Abraham přebýval uprostřed Kananejských, ale jsme z jiného plemene: narodili jsme se novým narozením, žijeme pod jinými zákony a jednáme z jiných motivů. Vrátili-li se ke způsobům světáků a budeme-li počtení mezi ně, zřekneme se smlouvy svého Boha, nebudou nám už patřit Jeho zaslíbení a věčné dědictví bude v jiných rukou. Což to nevíte? V okamžiku, když si církev řekne: „Budu jako svět,“ odsoudí se k záhubě spolu se světem. Když synové Boží dcery viděli lidské, any krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kteréž oblibovali – a přišla potopa, a zachvátila všecky. To samé se stane znovu, kdyby měl svět vzít církev do své náruče: přijde nějaký hrozný soud, a možná to bude potopa ohně šířajícího. Zaslíbení a dědictví smlouvy již nebudou naše, sejdeme-li do světa a opustíme-li naše chození s Pánem.

Nadto, drazí přátelé, ze snahy přizpůsobit se světu nemůže vzejít nic dobrého. Předpokládejme, že by bylo možné přijmout služebníkův návrh a že by se Izák vydal do Náchorova domu – z jakého důvodu? Ušetřit

Rebeku bolesti z odloučení od přátel a potíží s cestováním. Pokud by jí však tyto věci mohly zadržet, jakou by měla pro Izáka cenu? Test oddělení byl zdravý a v žádném případě by se neměl vynechat. Je to bídná žena, která by se nevydala na cestu za svým manželem. A všichni obrácení, které kdy církve získá zmírněním svého učení a zesvětštěním, nebudou mít cenu ani jedné zlámané grešle. Až je získáme, další otázka bude znít: „Jak se jich zbavit?“ Nebudou nám k ničemu ani tady na zemi. Když Izraelité vyšli z Egypta, jejich počty značně navýšilo množství Egyptůanů z nižších vrstev, kteří vyšli s nimi. Ano, ale toto smíšené množství přineslo na Izrael na poušti zkázu, kdy čteme, že „lid pak k nim přimíšený napadla žádost náramná.“ Izraelci byli dost špatní sami o sobě, ale právě přimíšený zástup se vydal v reptání vždy jako první.

Proč je dnes taková duchovní mrtvost? Proč v církvích tak bují falešné učení? Je to proto, že v církvi a na kazatelkách máme bezbožníky. Lačnost po počtech a zejména přílišná ochota vzít do svých řad vážené lidi zničily mnohé církve a učinily je laxními v učení i praxi, milujícími pošetilé zábavy. Takoví lidé opovrhují modlitebním shromážděním, ale spěchají, aby mohli vidět, „živé voskové figuríny“ ve svých učebnách. Pán nás chraň před obrácenými, kteří by byli získáni snižováním standardů a špiněním duchovní slávy církve! Ne, ne; má-li mít Izák manželku, která ho bude hodna, ta odejde od Lámana a ostatních a nebude jí vadit cesta na hřbetě velblouda. Pravé obrácené nikdy neodradí pravda ani svatost – ty je ve skutečnosti naopak přitahují.

Kromě toho Abraham vnímal, že nemůže být žádný důvod, aby tam Izáka pustil, protože Hospodin mu ženu jistě najde. Abraham řekl: „Pošle před tebou svého anděla a ty odtamtud vezmeš mému synovi ženu.“ Obáváte se, že kázáním evangelia duše nezískáte? Klesáte na mysli ohledu úspěchu na cestě Boží? To proto prahnete po obratných řečnicích? Proto potřebujete hudbu, architekturu, květiny a všechnu módu? Což je to nakonec přeci jen

silou a mocí, a ne Duchem Božím? Přesně to je názor mnohých. Milovaní bratři, je mnoho věcí, které bych mohl strpět jiným věřícím, ale které jsem si při vedení bohoslužby tohoto sboru sám odepřel. Dlouho jsem před vašimi očima uskutečňoval experiment o půvabu Ježíšova evangelia, které nepotřebuje žádnou pomoc. Naše bohoslužba je striktně prostá. Nikdo sem nepřichází, aby potěšil své oko uměním nebo ucho hudbou. Po mnoho let jsem vám nepředkládal nic jiného než Krista ukřížovaného a sprostnost evangelia; a kde jinde najdete takový zástup, jaký se sešel dnes ráno zde? Kde jinde se zástup jako tento schází neděli co neděli po pětatřicet let? Nepoukazoval jsem vám na nic jiného než na kříž, kříž bez výkvětu řečnictví, kříž bez nějakého kouzla pověrčivosti nebo vzruchu, kříž bez drahokamů církevních hodností, kříž bez berliček vychloubačné vědy. Ten k tomu, aby přitáhl lidi nejprve k sobě a potom k věčnému životu, bohatě stačí. V tomto domě jsme po mnoho let úspěšně dokazovali tuto velkou pravdu, že jasně a otevřeně zvěstované evangelium získá posluchače, obrátí hříšníky a zbuduje i zachová církev.

Naléhavě žádáme lid Boží, aby si uvědomil, že není třeba zkoušet pochybné prostředky a sporné metody. Hospodin bude stále zachraňovat skrze evangelium: jen ať je to evangelium v jeho ryzosti. Tento velký starý meč rozetne lidský hřbet a rozštěpí skálu napůl. Jak to, že dnes tak málo koná své staré vítězné dílo? Řeknu vám to. Vidíte tuto umělecky zhotovenou pochvu, tak nádherně propracovanou? Plno lidí drží meč v této pochvě a proto jeho ostří nikdy nedostane příležitost učinit, co má. Odložte tu pochvu. Odvrzte ji do Hádu a pak se dívejte, jak v rukou Páně ten slavný obouruční meč pokosí pole s lidmi, jako kosiči kosí trávu. Není třeba sestupovat pro pomoc do Egypta. Zvát ďábla na pomoc Kristu je hanebné. Dá-li Pán, ještě se dočkáme rozkvětu, uloží-li si církev Hospodinova, že o něj nikdy nebude usilovat jinak než cestou Boží.

V. A nyní, za páté, zaznamenejte **SPRAVEDLIVÉ ZPROŠTĚNÍ SLUŽEBNÍKA Z JEHO SLUŽBY**. „Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; toliko syna mého nevod' tam zase.“

Až budeme ležet na smrtelné posteli, pokud jsme věrně hlásali evangelium, naše svědomí nás nebude obviňovat, že jsme se ho drželi; nebudeme truchlit, že jsme ze sebe nedělali šašky či politiky, abychom ve svých sborech navýšili počty. Ó ne, náš Mistr nám dá plné rozhřešení, i kdyby jich v nich bylo shromážděno jen málo, pokud jsme Mu byli věrní. „Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; toliko syna mého nevod' tam zase.“ Nepokoušejte se o úskoky, které znevažují pravou víru. Držte se prostého evangelia, a pokud se jeho působením lidé neobráť, budete zproštěni.

Moji milí posluchači, jak převelice toužím vás vidět spasené! Nechtěl bych však zapřít svého Pána, a to ani proto, abych získal vaše duše, mohly-li by tak být získány. Pravý Boží služebník zodpovídá, zda je pilný a věrný, ale ne za úspěch či neúspěch. Výsledky jsou v rukou Božích. Pokud se to drahé dítě ve vaší nedělní škole neobráť, přesto, jestli jste mu jen s modlitbami, láskyplnou naléhavostí a upřímností předkládali evangelium Pána Ježíše Krista, nezůstanete bez své odměny. Budu-li ze celé duše kázat tu velikou pravdu, že víra v Pána Ježíše Krista mé posluchače spasí, budu-li je přesvědčovat a naléhat na ně, aby v Něj uvěřili k věčnému životu, a oni tak přesto neučiní, jejich krev bude na jejich vlastní hlavu. Až se navrátím ke svému Mistru, pokud jsem věrně hlásal Jeho zvěst o zdarma dané milosti a lásce, která za nás mřela, budu čistý, zproštěný. Často jsem se modlil, abych mohl v poslední chvíli říci to, co mohl tak pravdivě říci George Fox: „Jsem čist, jsem čist!“ Mou nejvyšší ambicí je být čist od krve všech lidí. Hlásal jsem Boží pravdu, nakolik ji znám, a nestyděl jsem se za žádnou její část. Abych své svědectví nemařil, oddělil jsem se od těch, kdo

bloudí od víry, a dokonce i od těch, kdo se s nimi sdružují. Co víc mohu udělat, mám-li k vám být upřímný? Pokud přesto lidé nechtějí Krista, Jeho evangelium a Jeho panování, je to jejich vlastní problém. Kdyby Rebeka nevyšla za Izákem, to ona by ztratila své místo ve svatém rodokmenu.

Moji milovaní posluchači, chcete Pána Ježíše Krista, nebo ne? On přišel na svět, aby hříšné spasil, a nikoho nevyvrhne ven. Přijmete ho? Budete Mu důvěřovat? „Kdož uvěří a pokřtí se, spasen bude.“ Uvěříte Mu? Necháte se pokřtít v Jeho jméno? Pokud ano, budete spaseni, ale pokud ne, On sám řekl: „Kdož pak neuvěří, budeť zatracen.“ Ach, nevystavujte se tomuto zatracení! Nebo, pokud jste se na tom ustavili, pak aspoň, až se na obloze zjeví ten velký bílý trůn a přijde den hněvu, buďte ke mně spravedliví a uznejte, že jsem vás vybízel, abyste se utekli k Pánu Ježíši, a nesnažil se vás bavit novotami a neotřelými teoriemi. Nepřinesl jsem ani flétnu, harfu, pozoun, žaltář, cimbál ani žádnou jinou hudbu, abych potěšil vaše uši, ale postavil jsem před vás Krista ukřižovaného a nabádal vás, abyste uvěřili a žili. Odmítáte-li přijmout Kristovo zástupnictví, odmítáte svá vlastní milosrdenství. V ten den očistěte mé jméno od veškeré spoluúčasti na novátorských výmyslech svedených lidí. Pokud jde o mého Pána, prosím Jej o milost, abych byl až do konce věrný Jeho pravdě i vašim duším. Amen.